

Seat No. : _____

MB-201

May-2025

B.Com., Sem.-II

CE-102 : Financial Accounting - 2

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : જ્યાં જરૂરી હોય ત્યાં તમારા જવાબના ભાગ રૂપે ગણતરીઓ બતાવો.

1. (A) નીચેના વ્યવહારો માટે આમનોંધ લખો : 7

- (1) ઓમ લિ. ની શેરમૂડીમાં 50,000 ઇક્વિટી શેર પ્રત્યેક ₹ 100નો સમાવેશ થાય છે. કંપનીએ તેના 6 ઇક્વિટી શેર દરેક ₹ 10નો અને 8 ક્યુ. પ્રેક્. શેર પ્રત્યેક ₹ 5 પેટા-વિભાજન માટે ઠરાવ પસાર કરેલ છે.
- (2) હરિઓમ લિ. ના 6,000 ઇક્વિટી શેર ₹ 10નો એક એવાની સામે ₹ 57,000 નો ઇક્વિટી સ્ટોક બહાર પાડેલ છે.
- (3) શ્રી હરિઓમ લિ. એ 100 ઇક્વિટી શેર ₹ 100 નો એક એવા ₹ 9,600 ના ઇક્વિટી સ્ટોકના બદલામાં બહાર પાડ્યા.

1. (B) ગણેશ લિ.ના 31-3-2023ના રોજના કાચા સરવૈયામાં નીચેની બાકી હતી : 7

વિગતો	₹
5,000 ઇક્વિટી શેર દરેક ₹ 100ના	5,00,000
2,500 રિડીમેબલ પ્રેક્. શેર પ્રત્યેક ₹ 100નો, ₹ 75 ભરપાઈ	1,87,500
સામાન્ય અનામત	1,50,000
જામીનગીરી પ્રિમિયમ	62,500
બેંકમાં બાકી	5,00,000

કંપની કાયદાકીય જોગવાઈઓનું પાલન કર્યા બાદ પ્રેક્સ-સ શેરને 5% પ્રીમિયમ પરત કરવાનો નિર્ણય લે છે. નવા શેર અને મૂડી પરત કરવા માટે જરૂરી આમનોંધ લખો.

અથવા

1. જલ્પા લિ.નું સૂચના 31 માર્ચ, 2023નું સંક્ષિપ્ત પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

14

વિગતો	રકમ (₹)
I. ઈક્વિટી અને જવાબદારીઓ :	
(1) શેરધારકોના ભંડોળ :	
(a) શેરમૂડી :	
16,500 ઈક્વિટી શેર પ્રત્યેક ₹ 100 નો એક પૂર્ણ ભરપાઈ	16,50,000
4,125 પ્રેફ. શેર પ્રત્યેક ₹ 100 નો એક પૂર્ણ ભરપાઈ	4,12,500
8,250 પ્રેફ. શેર પ્રત્યેક ₹ 100 નો એક ₹ 80 ભરપાઈ	6,60,000
(b) અનામત અને વધારો :	
સામાન્ય અનામત	16,50,000
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	1,23,750
(2) ચાલુ જવાબદારીઓ :	
વેપારી દેવું : લેણદારો	4,12,500
કુલ	49,08,750
II. સંપત્તિઓ :	
(1) બિન-ચાલુ મિલકતો :	
(a) કાયમી મિલકતો	36,71,250
(b) બિન-ચાલુ રોકાણો	4,12,500
(2) ચાલુ મિલકતો :	
(a) માલસામગ્રી: આખર સ્ટોક	4,12,500
(b) રોકડ અને રોકડ સમકક્ષતા : બેંક બાકી	4,12,500
કુલ	49,08,750

1 એપ્રિલના રોજ કંપનીએ નક્કી કર્યું કે –

- (1) કંપની ધારાની આવશ્યક જોગવાઈઓનું પાલન કર્યા પછી બંને પ્રકારના પ્રેફ. શેર 4% પ્રીમિયમથી પરત કરવાં.
- (2) આ માટે રોકાણો ₹ 4,53,750 માં વેચવામાં આવ્યા.
- (3) તે પછી કંપનીએ જરૂરી સંખ્યામાં પ્રેફરન્સ શેર મૂળ કિંમતે દરેક ₹ 100 નો એક એવા એવી રીતે બહાર પાડ્યા કે જેથી બેંકમાં આખર બાકી ₹ 74,250 જળવાઈ રહે.
- (4) કંપનીએ મૂડી પરત અનામતમાંથી 2 ઈક્વિટી શેરના બદલામાં 1 ઈક્વિટી શેર પૂર્ણ ભરાયેલા બોનસ તરીકે બહાર પાડ્યા.

કંપનીના ચોપડામાં ઉપરોક્ત વ્યવહારો માટે આમનોંધ લખો અને પ્રેફ. શેર પરત પછીનું નવું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

2. (A) સોહિની લિમિટેડ દરેક ₹ 10 નો એક એવા 25,000 શેર મૂળ કિંમતે બહાર પાડી રહ્યા છે. આ શેરને A અને B નામના બાહેધરી દલાલએ 3 : 2 ના ગુણોત્તરમાં બાહેધરી આપવાનો કરાર કરે છે. નિશાનીવાળી અરજીઓ સહિત કુલ 15,000 શેર માટેની અરજીઓ જાહેર જનતા તરફથી પ્રાપ્ત થઈ જેમાં Aની 10,000 શેર અને Bની 2,500 શેરની અરજીઓ હતી અને બાકીના 2,500 શેર માટેની અરજીઓ સીધી કંપની દ્વારા પ્રાપ્ત થઈ હતી. બંને બાહેધરી દલાલની જવાબદારી નક્કી કરો. 7
- (B) સ્ટોક એક્સચેન્જ દ્વારા અને બુક-બિલ્ડિંગ પ્રક્રિયા દ્વારા ખુદ્દા બજારમાંથી શેરની પુનઃખરીદી સમજાવો. 7

અથવા

2. JC લિ. ના 1,50,00,000 ઇક્વિટી શેર ₹ 10 નો એક એવા 50% પ્રીમિયમ પર બહાર પાડ્યા. બાહેધરી દલાલ દ્વારા આ શેરભરણાને સંપૂર્ણપણે નીચે મુજબ બાહેધરી આપવામાં આવી : 14

GS:	30%	NS:	30%
KS:	20%	PS:	20%

બાહેધરી દલાલે “નિશ્ચિત” બાહેધરી માટે નીચે મુજબ અરજીઓ કરી હતી :

GS:	4,50,000 શેર	NS:	3,00,000 શેર
KS:	6,00,000 શેર	PS:	1,50,000 શેર

“નિશ્ચિત” બાહેધરીને બાદ કરતાં પરંતુ નિશાની કરેલી અરજીઓ સહિત કુલ અરજીઓ 1,20,00,000 ઇક્વિટી શેર હતી. નિશાનીવાળી અરજીઓ નીચે મુજબ હતી :

GS:	21,00,000 શેર	NS:	38,50,000 શેર
KS:	18,00,000 શેર	PS:	12,50,000 શેર

બાહેધરી દલાલને નિશ્ચિત બાહેધરી માટે ક્રેડિટ આપવામાં આવતી નથી. તેઓ 5% કમિશન મેળવવાના હકદાર છે.

દરેક બાહેધરી દલાલની જવાબદારી દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો અને દરેક બાહેધરી દલાલના કમિશનની રકમની ગણતરી કરો.

3. 31-03-2023 નું શ્રીરામ લિ.નું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે : 14

વિગતો	રકમ (₹)
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ :	
(1) શેરહોલ્ડરના ભંડોળો :	
(a) શેરમૂડી :	
ઇક્વિટી શેર દરેક ₹ 10 નો એક પૂર્ણ ભરપાઈ	16,00,000
8% ક્યુ.પ્રેફ. શેર દરેક ₹ 100 નો એક પૂર્ણ ભરપાઈ	12,00,000
(b) અનામતો અને વધારો :	
કામદારોનું અકસ્માત વળતર ભંડોળ	4,00,000
નફા-નુકસાન ખાતું (ઉધાર બાકી)	(8,00,000)
(2) બિન-ચાલુ જવાબદારીઓ :	
લાંબા ગાળાના દેવાં : 10% ડિબેન્ચર્સ	8,00,000
(3) ચાલુ જવાબદારીઓ :	
(a) વેપારી દેવું : લેણદારો	3,20,000
(b) અન્ય ચાલુ જવાબદારીઓ : બાકી રહેલ ડિબે. વ્યાજ	80,000
કુલ	36,00,000

II. મિલકતો :		
(1) બિન-ચાલુ મિલકતો :		
(a) સ્થિર મિલકતો :		
(i) દ્રશ્ય મિલકતો :		
જમીન અને મકાન		9,60,000
મશીનરી		6,40,000
(ii) અદ્રશ્ય મિલકતો :		
પાઘડી		4,00,000
પેટન્ટ		3,20,000
(b) અન્ય બિન-ચાલુ મિલકતો :		
પ્રાથમિક ખર્ચા		4,80,000
(2) ચાલુ મિલકતો :		
(a) માલસામગ્રી : આખર સ્ટોક		4,00,000
(b) વેપારી લેણું : દેવાદારો	3,44,000	
બાદ : ઘાલખાધ	<u>24,000</u>	3,20,000
(c) રોકડ અને રોકડ સમકક્ષતા : રોકડ બાકી		80,000
	કુલ	36,00,000

ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા મૂડી ઘટાડાની યોજના નીચે મુજબ મંજૂર કરવામાં આવેલી છે :

- (1) ઈક્વિટી શેરમાં પ્રત્યેક ₹ 2 સુધી અને પ્રેફરન્સ શેર પ્રત્યેક ₹ 80 સુધી ઘટાડવામાં આવશે.
- (2) પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરો પ્રેફ. ડિવિડન્ડ જે છેલ્લા બે વર્ષથી બાકી હતું તેની સંપૂર્ણ રકમ માફ કરવા સંમત થયા છે.
- (3) ડિબેન્યર ધારકો, ડિબેન્યર પરના તેમના બાકી વ્યાજને માફ કરવા સંમત થયા અને આંશિક ચુકવણી પેટે ₹ 3,20,000ની ચોપડે કિંમત ધરાવતી મશીનરીનો કબજો ₹ 2,40,000માં લેવા સંમત થયા.
- (4) બધી અદ્રશ્ય અને અવાસ્તવિક મિલકતો માંડી વાળવાની છે. દેવાદારો ₹ 48,000થી અને સ્ટોક ₹ 3,20,000 થી ઘટાડવાના છે.
- (5) કંપનીએ કામદારોના અકસ્માતના વળતરનો ₹ 80,000 માટે દાવો સ્વીકાર્યો.
- (6) જમીન અને મકાન બજાર કિંમતે બતાવવાનું છે. તેની ચોપડે કિંમત તેના બજાર કિંમત કરતા 25% ઓછી છે.

ઉપરોક્ત યોજનાનો અમલ કરવા માટે જરૂરી આમનોંધ પસાર કરો અને મૂડી ઘટાડા પછીનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

3. સિયારામ લિમિટેડ 31/3/2023ના રોજ તેના પાકા સરવૈયામાં નીચેની બાકી દર્શાવે છે :

14

વિગતો	રકમ (₹)
I. ઈક્વિટી અને જવાબદારીઓ :	
(1) શેરહોલ્ડરોનું ભંડોળો :	
(a) શેરમૂડી :	
2,50,000 ઈક્વિટી શેર દરેક ₹ 10 ના પૂર્ણ ભરપાઈ	25,00,000
1,25,000, 6% ના પ્રેફ. શેર દરેક ₹ 10 ના પૂર્ણ ભરપાઈ	12,50,000
(b) અનામતો અને વધારો :	
નફા-નુકસાન ખાતું (ઉધાર બાકી)	(7,50,000)
(2) બિન-ચાલુ જવાબદારીઓ :	
લાંબા ગાળાના દેવા : ડિબેનચર	5,00,000
(3) ચાલુ જવાબદારીઓ :	
(a) વેપારી દેવું : લેણદારો	2,50,000
(b) અન્ય ચાલુ જવાબદારીઓ : બાકી રહેલ ડિબેનચરનું વ્યાજ	50,000
કુલ	38,00,000
II. મિલકતો :	
(1) બિન-ચાલુ મિલકતો :	
(a) સ્થિર મિલકતો :	
(i) દ્રશ્ય મિલકતો :	
જમીન અને મકાન	10,00,000
મશીનરી	10,00,000
ફર્નિચર	1,00,000
(ii) અદ્રશ્ય મિલકતો :	
પાઘડી	2,25,000
પેટન્ટ	5,00,000
(b) અન્ય બિન-ચાલુ મિલકતો :	
પ્રાથમિક ખર્ચા	32,500
(2) ચાલુ મિલકતો :	
(a) માલસામગ્રી : આખર સ્ટોક	6,25,000
(b) વેપારી લેણું : દેવાદારો	2,50,000
(c) રોકડ અને રોકડ સમકક્ષતા : રોકડ બાકી	67,500
કુલ	38,00,000

ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા મંજૂર કરવામાં આવેલી મૂડી ઘટાડાની યોજના નીચે મુજબ છે :

- (1) ઈક્વિટી શેર પ્રત્યેક ₹ 6 થી અને પ્રેફરન્સ શેરને પ્રત્યેક ₹ 6 સુધી ઘટાડવામાં આવશે.
- (2) પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરો પ્રેફ. ડિવિડન્ડ જે છેલ્લા બે વર્ષથી બાકી હતું તેના બદલામાં તેમને સહાયરૂપ થવા માટે ₹ 62,500 આપવાના છે અને બાકી તેઓ માફ કરવા સંમત થયા છે.
- (3) ડિબેન્યર ધારકોએ તેમનું બાકી રહેલું વ્યાજ માફ કરવા સંમતિ આપી હતી.
- (4) પેટન્ટને બાદ કરતાં તમામ અદૃશ્ય અને અવાસ્તવિક મિલકતોને માંડી વાળવાની છે.
- (5) જમીન અને મકાન ₹ 2,50,000; મશીનરી ₹ 2,50,000; પેટન્ટ 3,75,000; ફર્નિચર ₹ 50,000 અને દેવાદારોમાં 5% ઘટાડો કરવાનો છે.

ઉપરોક્ત યોજનાનો અમલ કરવા માટે જરૂરી આમનોંધ પસાર કરો અને મૂડી ઘટાડા પછીનું પાકું સર્વેયું તૈયાર કરો.

4. KC ઈન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ કંપની આગના વીમાના ધંધા અંગે નીચેની માહિતી પ્રસ્તુત કરે છે :

14

વિગતો	31-3-2022 (₹)	31-3-2023 (₹)
સીધા ધંધા પરનું મળેલ પ્રીમિયમ	56,70,000	60,90,000
સ્વીકારેલ પુન:વીમા પરનું પ્રીમિયમ	5,88,000	11,76,000
આપેલ પુન:વીમા પરનું પ્રીમિયમ	17,64,000	23,10,000
ચૂકવેલ દાવા	10,50,000	16,80,000
સ્વીકારેલ પુન:વીમા દાવા	21,000	27,300
સીધા ધંધાનું કમિશન	2,94,000	3,57,000
સ્વીકારેલ પુન:વીમાનું કમિશન	84,000	1,34,400
આપેલ પુન:વીમાનું કમિશન	2,18,400	2,43,600
પુન:વીમાની વસૂલાત	1,26,000	2,10,000
સ્થિર મિલકત પરનો ધસારો	1,47,000	1,72,200
પગાર	11,76,000	13,44,000
પ્રીમિયમમાં ઘટાડારૂપે આપેલ બોનસ	1,34,400	—
ઓડિટ ફી	42,000	42,000
વહીવટી ખર્ચા	1,47,000	1,97,400
સ્ટેશનરી-છપામણી ખર્ચ	4,28,400	5,25,000
ઘાલખાધ	31,500	1,89,000
મોટરકારના વેચાણ પરનું નુકસાન	—	33,600

વધારાની માહિતી :

- (1) તા. 31-3-2021, તા. 31-3-2022 અને તા. 31-3-2023ના રોજ ચૂકવવાના બાકી દાવાઓની કુલ રકમ અનુક્રમે ₹ 5,77,500, ₹ 6,40,500 અને ₹ 7,68,600 હતી.
- (2) તા. 31-3-2021ના રોજ બાકી જોખમ માટેનું અનામત ₹ 16,17,000 અને વધારાનું અનામત ₹ 2,43,600 હતું.
- (3) બાકી જોખમ સામે અનામત જે તે વર્ષની યોજના પ્રીમિયમની આવકના 50% અને વધારાનું અનામત 5% લેખે રાખવાનું છે.

ઉપરની માહિતીના આધારે તા. 31-3-2022 અને તા. 31-3-2023ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે જરૂરી પરિશિષ્ટો તૈયાર કરી કંપનીના આગના વીમા વિભાગના મહેસૂલી ખાતાં તૈયાર કરો.

અથવા

4. DC ઈન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ નીચેની માહિતી પ્રસ્તુત કરે છે :

14

વિગતો	આગ (₹)	દરિયાઈ (₹)
સીધા ધંધા પરનું મળેલ પ્રીમિયમ	93,75,000	90,62,500
સ્વીકારેલ પુનઃવીમા પરનું પ્રીમિયમ	2,03,125	1,03,125
આપેલ પુનઃવીમા પરનું પ્રીમિયમ	93,750	1,25,000
ચૂકવેલ દાવા	40,62,500	31,25,000
તા. 31-3-22ના રોજ ચૂકવવાના બાકી દાવા	3,75,000	3,12,500
તા. 31-3-23ના રોજ ચૂકવવાના બાકી દાવા	5,00,000	5,62,500
સીધા ધંધાનું કમિશન	10,43,750	15,43,750
સ્વીકારેલ પુનઃવીમાનું કમિશન	3,06,250	2,06,250
આપેલ પુનઃવીમાનું કમિશન	4,06,250	3,12,500
આગ બુઝાવવાનો ખર્ચ	1,12,500	—
પુનઃવીમાની વસૂલાત	84,375	53,125
વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ	6,25,000	5,18,750
વ્યાજ અને ડિવિડન્ડ પરના કરવેરા	31,250	18,750
તા. 31-3-2022ના રોજ બાકી જોખમ સામે અનામત	21,87,500	51,87,500
તા. 31-3-2022ના રોજ બાકી જોખમ માટે વધારાનું અનામત	3,75,000	5,31,250
વહીવટી ખર્ચ	6,37,500	5,62,500

વધારાની માહિતી :

- (1) બાકી જોખમ સામે અનામત આગ અને દરિયાઈ વીમા માટે વર્ષના ચોખ્ખા પ્રીમિયમના અનુક્રમે 50% અને 100% લેખે રાખવાનું છે.
 - (2) બાકી જોખમ સામે વધારાનું અનામત આગ અને દરિયાઈ વીમા માટે વર્ષના ચોખ્ખા પ્રીમિયમના 10% લેખે રાખવાનું છે.
- ઉપરની માહિતીના આધારે આગ અને દરિયાઈ વીમાના ધંધા માટે જરૂરી પરિશિષ્ટો તૈયાર કરી કંપનીના મહેસૂલી ખાતાં તૈયાર કરો.

5. નીચેના પ્રશ્નોમાં, સાચા વિકલ્પ ઉપરાંત વધુ વિકલ્પો આપવામાં આવ્યા છે. સાચો જવાબ પસંદ કરો :
(કોઈપણ સાત)

14

- (1) જ્યારે 5,000 ઈક્વિટી શેર ₹ 10 એક એવા ₹ 45,000ના ઈક્વિટી સ્ટોકના બદલામાં બહાર પાડવામાં આવે છે ત્યારે ₹ 5,000 ના તફાવતની આમનોંધ શું થશે ?
 - (a) ઈ. સ્ટોક વટાવ ખાતે ઉધાર
 - (b) ઈ. સ્ટોક વટાવ ખાતે જમા
 - (c) ઈ. શેર વટાવ ખાતે ઉધાર
 - (d) ઈ. શેર વટાવ ખાતે જમા
- (2) કંપની ધારા, 2013ની કઈ કલમ મુજબ રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર પરત કરી શકાય ?
 - (a) કલમ 55
 - (b) કલમ 61
 - (c) કલમ 66
 - (d) કલમ 68

- (3) કંપની અધિનિયમ, 2013ની કલમ 61 મુજબ નીચેનામાંથી કયું શેર મૂડીના ફેરફારનું સ્વરૂપ નથી ?
- (a) મૂડી ઘટાડો (b) એકત્રીકરણ
(c) શેર-વિભાજન (d) શેરનું સ્ટોકમાં રૂપાંતરણ
- (4) નીચેનામાંથી કયા ખાતાનો ઉપયોગ ડિવિડન્ડ તરીકે વહેંચી શકાય તેવા નફા તરીકે ઉપલબ્ધ નથી ?
- (a) મૂડી અનામત (b) સામાન્ય અનામત
(c) કામદાર અકસ્માત વળતર ભંડોળ (d) અનામત ભંડોળ
- (5) બુક-બિલ્ડિંગ પ્રક્રિયા દ્વારા ખુલ્લા બજારમાં ખરીદી ઓછામાં ઓછા સમયગાળા માટે ખુલ્લી રહેશે –
- (a) 15 દિવસ (b) 7 દિવસ
(c) 30 દિવસ (d) 14 દિવસ
- (6) શેરના કિસ્સામાં બાહેધરી કમિશનનો દર શેના કરતા વધુ હોવો જોઈએ નહીં ?
- (a) 2.5% (b) 5%
(c) 10% (d) 15%
- (7) એક કંપનીએ 75,000 ઇક્વિટી શેર બહાર પાડ્યા. સમગ્ર શેર ભરણાને N-50%, K-30% અને S-20% બાહેધરી આપવામાં આવી. કુલ 60,000 શેર માટે અરજીઓ મળી હતી. 'N' ની જવાબદારી નક્કી કરો.
- (a) 5,000 શેર (b) 7,500 શેર
(c) 15,000 શેર (d) 30,000 શેર
- (8) મૂડી ઘટાડાની જમા બાકી નીચેનામાંથી કયા ખાતે લઈ જવાય છે ?
- (a) સામાન્ય અનામત ખાતે (b) મૂડી અનામત ખાતે
(c) પાઘડી ખાતે (d) ન.નુ. ખાતે
- (9) જ્યારે મૂડી ઘટાડાની યોજનાના અમલીકરણ માટે પુનઃનિર્માણ ખર્ચ ચૂકવવામાં આવે છે, ત્યારે તે કોના ખાતે જમા થાય છે ?
- (a) મૂડી ઘટાડા ખાતે (b) બેંક ખાતે
(c) પાઘડી ખાતે (d) ન.નુ. ખાતે
- (10) સીધા ધંધા પર કમિશન ₹ 2,00,000; આપેલ પુનઃવીમાનું કમિશન ₹ 10,000, અને સ્વીકારેલ પુનઃવીમાનું કમિશન ₹ 18,000 છે તો ચૂકવેલ યોજના કમિશનનું મૂલ્ય કેટલું હોવું જોઈએ ?
- (a) ₹ 2,00,000 (b) ₹ 2,08,000
(c) ₹ 92,000 (d) ₹ 2,18,000
- (11) દરિયાઈ વીમાના ધંધા માટે અનિચ્છનીય જોખમ માટે અનામત, પ્રાપ્ત કરેલા યોજના પ્રીમિયમના _____ પર જાળવવામાં આવશે.
- (a) 25% (b) 50%
(c) 75% (d) 100%
- (12) પરચૂરણ વીમાના ધંધામાં વીમા એજન્ટને મહત્તમ કેટલું કમિશન આપી શકાય છે ?
- (a) 50% (b) 25%
(c) 20% (d) 15%

Seat No. : _____

MB-201

May-2025

B.Com., Sem.-II

CE-102 : Financial Accounting - 2

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : Show calculations as a part of your answer wherever necessary.

1. (A) Write journal entries for the following transactions : 7

- (1) The share capital of Om Ltd. consists of 50,000 equity shares of ₹ 100 each. The company passed resolution to sub-divide its 6 equity shares of ₹ 10 each and 8 cumulative preference shares of ₹ 5 each.
- (2) Hariom Ltd. has issued equity stock of ₹ 57,000 for every 6,000 equity shares of ₹ 10 each.
- (3) Shri Hariom Ltd. has issued 100 equity shares of ₹ 100 each for equity stock of ₹ 9,600.

1. (B) The followings are the extract of Trial Balance of Ganesh Ltd. as on 31-3-2023 : 7

Particulars	₹
5,000 Equity Shares of ₹ 100 each	5,00,000
2,500 Redeemable Pref. shares of ₹ 100 each, ₹ 75 paid up	1,87,500
General Reserve	1,50,000
Securities Premium	62,500
Bank balance	5,00,000

The company decides to redeem the preference shares at 5% premium after complying with legal provisions. Write necessary journal entries for the issue of new shares and capital redeemed.

OR

1. Following is the summarized Balance Sheet of Jalpa Ltd. as on the date of 31st March, 2023.

14

Particulars	Amount (₹)
I. Equity and Liabilities :	
(1) Shareholders' Funds :	
(a) Share Capital :	
16,500 Equity Shares of ₹ 100 each fully paid up	16,50,000
4,125 Pref. Shares of ₹ 100 each fully paid up	4,12,500
8,250 Pref. Shares of ₹ 100 each ₹ 80 paid up	6,60,000
(b) Reserve and Surplus :	
General Reserve	16,50,000
Security Premium	1,23,750
(2) Current Liabilities :	
Trade Payables: Creditors	4,12,500
Total	49,08,750
II. Assets :	
(1) Non-Current Assets :	
(a) Fixed Assets	36,71,250
(b) Non-Current Investments	4,12,500
(2) Current Assets :	
(a) Inventories : Closing Stock	4,12,500
(b) Cash & Cash Equivalents: Bank bal.	4,12,500
Total	49,08,750

On 1st April, Company decided to -

- (1) Both the Pref. Shares are decided to redeem at 4% premium after complying with necessary provisions of the Companies Act.
- (2) Investments are sold for ₹ 4,53,750 for this.
- (3) After that company issued required no. of preference shares each of ₹ 100 at par so that bank balance is maintained at ₹ 74,250.
- (4) Company issued fully paid new equity share as a bonus for two shares held from the capital redemption reserve.

Write Journal Entries for the above transactions in the books of the company and prepare new Balance Sheet after redemption of pref. shares.

2. (A) Sohini Ltd. is issuing 25,000 shares of ₹ 10 each at par, enters into an agreement of underwriting these shares with A and B in the ratio of 3 : 2. Applications for 15,000 shares were received from public inclusive of marked applications of A is 10,000 shares and B is 2,500 shares and for the rest of 2,500 shares applications were received by the company directly. Determine the liability of both underwriters. 7
- (B) Explain the Buy-back from open market through stock exchange and through book-building process. 7

OR

2. JC Ltd. issued 1,50,00,000 equity shares of ₹ 10 each at 50% premium. The whole issue was fully underwritten by the underwriters as follows : 14

GS: 30%	NS: 30%
KS: 20%	PS: 20%

The underwriters made applications for “firm” underwriting as under:

GS: 4,50,000 shares	NS: 3,00,000 shares
KS: 6,00,000 shares	PS: 1,50,000 shares

The total applications, excluding “Firm” Underwriting but including Marked Applications were 1,20,00,000 equity shares. The marked applications were as under :

GS: 21,00,000 shares	NS: 38,50,000 shares
KS: 18,00,000 shares	PS: 12,50,000 shares

Underwriters are not given credit for firm underwriting. They are entitled to get 5% commission.

Prepare a statement showing the liability of each underwriter and calculate the amount of commission of each underwriter.

3. The Balance Sheet of the Ram Ltd. as on 31-03-2023 is as under : 14

Particulars	Amount (₹)
I. EQUITY AND LIABILITIES :	
(1) Shareholders' Funds :	
(a) Share Capital :	
Equity Shares of ₹ 10 each fully paid up	16,00,000
8% Cum. Pref. Shares of ₹ 100 each fully paid up	12,00,000
(b) Reserves and Surplus :	
Workmen's Accident Compensation Fund	4,00,000
Profit & Loss A/c (Dr.)	(8,00,000)
(2) Non-Current Liabilities :	
Long Term Borrowings : 10% Debentures	8,00,000
(3) Current Liabilities :	
(a) Trade Payables : Creditors	3,20,000
(b) Other Current Liabilities : Outstanding Deb. Interest	80,000
Total	36,00,000

II. ASSETS :		
(1) Non-Current Assets :		
(a) Fixed Assets :		
(i) Tangible Assets :		
Land & Building		9,60,000
Machinery		6,40,000
(ii) Intangible Assets :		
Goodwill		4,00,000
Patent		3,20,000
(b) Other Non-Current Assets :		
Preliminary Expenses		4,80,000
(2) Current Assets :		
(a) Inventories : Closing Stock		4,00,000
(b) Trade Receivables: Debtors	3,44,000	
less : Bad debts	<u>24,000</u>	3,20,000
(c) Cash and Cash Equivalents : Cash balance		80,000
Total		36,00,000

A Scheme of Capital Reduction as approved by the tribunal is as under:

- (1) Equity shares are to be reduced to ₹ 2 each and preference share is to be reduced to ₹ 80 each.
- (2) Preference shareholders are agreed to waive the whole amount of the pref. dividend which was in arrears for last two years.
- (3) Debenture holders are agreed to waive their outstanding interest on debentures and to take over a machinery having a book value of ₹ 3,20,000 at a valuation of ₹ 2,40,000 in part payment of their holding.
- (4) All invisible and fictitious assets are to be written off. Debtors are to be reduced by ₹ 48,000 and Stock by ₹ 3,20,000.
- (5) The company has accepted a claim of ₹ 80,000 for workmens' accident compensation.
- (6) Land and Building should be shown at market value. The book value of Land and Building is 25% less than its market value.

Pass necessary journal entries to implement above scheme and prepare the Balance Sheet after Capital Reduction.

OR

3. SiyaRam Ltd., as on 31/3/2023 shows the following balances in its balance sheet :

14

Particulars	Amount (₹)
I. EQUITY AND LIABILITIES :	
(1) Shareholders' Funds :	
(a) Share Capital :	
2,50,000 Equity Shares of ₹ 10 each fully paid up	25,00,000
1,25,000, 6% Pref. Shares of ₹ 10 each fully paid up	12,50,000
(b) Reserves and Surplus :	
Profit & Loss A/c (Dr.)	(7,50,000)
(2) Non-Current Liabilities :	
Long Term Borrowings : Debentures	5,00,000
(3) Current Liabilities :	
(a) Trade Payables : Creditors	2,50,000
(b) Other Current Liabilities : Outstanding Deb. Interest	50,000
Total	38,00,000
II. ASSETS :	
(1) Non-Current Assets :	
(a) Fixed Assets :	
(i) Tangible Assets :	
Land & Building	10,00,000
Machinery	10,00,000
Furniture	1,00,000
(ii) Intangible Assets :	
Goodwill	2,25,000
Patent	5,00,000
(b) Other Non-Current Assets :	
Preliminary Expenses	32,500
(2) Current Assets :	
(a) Inventories : Closing Stock	6,25,000
(b) Trade Receivables : Debtors	2,50,000
(c) Cash and Cash Equivalents : Bank balance	67,500
Total	38,00,000

A Scheme of Capital Reduction as approved by the tribunal is as under :

- (1) Equity shares are to be reduced by ₹ 6 each and Pref. shares are to be reduced to ₹ 6 each.
- (2) Preference shareholders are agreed to waive the pref. dividend which was in arrears for last two years and ₹ 62,500 to be paid to them in lieu thereof.
- (3) Debenture holders are agreed to waive their outstanding interest.
- (4) All invisible and fictitious assets are to be written off, except patent.
- (5) Land and Building is reduced by ₹ 2,50,000; Machinery by ₹ 2,50,000; Patent by 3,75,000; Furniture by 50,000 and Debtors by 5%.

Pass necessary journal entries to implement above scheme and prepare the Balance Sheet after Capital Reduction.

4. KC Insurance Company Ltd. presents the following information of Fire Insurance business :

14

Particulars	31-3-2022 (₹)	31-3-2023 (₹)
Premium on direct business	56,70,000	60,90,000
Premium on re-insurance accepted	5,88,000	11,76,000
Premium on re-insurance ceded	17,64,000	23,10,000
Claim paid	10,50,000	16,80,000
Claim paid on reinsurance accepted	21,000	27,300
Commission on direct business	2,94,000	3,57,000
Commission on re-insurance accepted	84,000	1,34,400
Commission on re-insurance ceded	2,18,400	2,43,600
Reinsurance recoveries	1,26,000	2,10,000
Depreciation on fixed assets	1,47,000	1,72,200
Salaries	11,76,000	13,44,000
Bonus utilized in reduction of premium	1,34,400	—
Audit fee	42,000	42,000
Administrative expenses	1,47,000	1,97,400
Stationery & postage	4,28,400	5,25,000
Bad debts	31,500	1,89,000
Loss on sale of motor car	—	33,600

Additional Information :

- (1) Total amount in respect of outstanding claims on 31-3-2021, 31-3-2022 and 31-3-2023 were ₹ 5,77,500, ₹ 6,40,500 and ₹ 7,68,600 respectively.
- (2) Reserve for unexpired risk as at 31-3-2021 was ₹ 16,17,000 and additional reserve was ₹ 2,43,600.
- (3) Reserve for unexpired risk is to be provided for at 50% and additional reserve at 5% of the net premium income.

From the above information, prepare Fire insurance dept. Revenue Account with the necessary schedules for the year ending on 31-3-2022 and 31-3-2023.

OR

4. DC Insurance Company Ltd. presents the following information :

14

Particulars	Fire (₹)	Marine (₹)
Premium on direct business	93,75,000	90,62,500
Premium on re-insurance accepted	2,03,125	1,03,125
Premium on re-insurance ceded	93,750	1,25,000
Claim paid	40,62,500	31,25,000
Claim unpaid as on 31-3-22	3,75,000	3,12,500
Claim unpaid as on 31-3-23	5,00,000	5,62,500
Commission on direct business	10,43,750	15,43,750
Commission on re-insurance accepted	3,06,250	2,06,250
Commission on re-insurance ceded	4,06,250	3,12,500
Fire mitigation expenses	1,12,500	—
Re-insurance recoveries	84,375	53,125
Interest and dividend	6,25,000	5,18,750
Tax on Interest and dividend	31,250	18,750
Reserve for unexpired risk on 31-3-2022	21,87,500	51,87,500
Additional reserve for unexpired risk on 31-3-2022	3,75,000	5,31,250
Administrative expenses	6,37,500	5,62,500

Additional Information :

- (1) Reserve for unexpired risk should be maintained at 50% and 100% on Fire insurance and on Marine insurance business respectively of net premium received.
- (2) Additional reserve for unexpired risk is to be maintained at 10% of net premium in both the departments.

Prepare Revenue Accounts for both the departments by preparing necessary schedules from above information.

5. In the following questions, more than one options are given. Select the correct answer : (attempt any seven)

14

- (1) When 5,000 equity shares of ₹ 10 each are issued in exchange of equity stock of ₹ 45,000, then the Journal entry of difference for ₹ 5,000 is
 - (a) Debited to Discount on Stock A/c
 - (b) Credited to Discount on Stock A/c
 - (c) Debited to Discount on Share A/c
 - (d) Credited to Discount on Share A/c
- (2) As per which section of the Companies Act, 2013, redeemable preference shares can be redeemed ?
 - (a) Section 55
 - (b) Section 61
 - (c) Section 66
 - (d) Section 68

- (3) Which one from the following is not a form of Alteration of Share Capital as per Section 61 of the Companies Act, 2013 ?
- (a) Capital Reduction (b) Consolidation
(c) Sub-division (d) Conversion of share into stock
- (4) Which one from the following is not known as profit available for dividend distribution ?
- (a) Capital Reserve
(b) General Reserve
(c) Workman Accident Compensation Fund
(d) Reserve Fund
- (5) The open market offer through the book-building process shall remain open for a minimum period of -
- (a) 15 days (b) 7 days
(c) 30 days (d) 14 days
- (6) The rate of underwriting commission for shares should not be more than -
- (a) 2.5% (b) 5%
(c) 10% (d) 15%
- (7) A company has issued 75,000 equity shares. Whole issue is underwritten 50% by N, 30% by K, and 20% by S. Applications were received for 60,000 shares. Determine liability of 'N'.
- (a) 5,000 shares (b) 7,500 shares
(c) 15,000 shares (d) 30,000 shares
- (8) Credit balance of Capital Reduction A/c is transferred to -
- (a) General Reserve A/c (b) Capital Reserve A/c
(c) Goodwill A/c (d) P & L A/c
- (9) When reconstruction expenses paid for implementing the capital reduction scheme, it is credited to -
- (a) Capital Reduction A/c (b) Bank A/c
(c) Goodwill A/c (d) P & L A/c
- (10) Commission on direct business is ₹ 2,00,000; Commission on re-insurance ceded is ₹ 10,000, Commission on re-insurance accepted is ₹ 18,000. What should be the value of net commission paid ?
- (a) ₹ 2,00,000 (b) ₹ 2,08,000
(c) ₹ 92,000 (d) ₹ 2,18,000
- (11) Reserve for unexpired risk for marine insurance business is to be maintained at _____ of net premium earned.
- (a) 25% (b) 50%
(c) 75% (d) 100%
- (12) In miscellaneous insurance business, maximum commission can be given to the insurance agent is -
- (a) 50% (b) 25%
(c) 20% (d) 15%